

Hrafnarnir í Gaulverjabæ.

32.

10 1/2 blað oct.

Birt í Dýraverndaranum,
XXIII. árg. 1937. 8.tbl.
(jólblað), bls. 58-60.

Þrasnarinn í Gaulverja-á.

Sudurlands-midirlendið er allstór flátnestjú, um þrínogð hánn og mjög fallginn fjallaþing; syðst að austan verður, þann vid sjó er Eyja-fjalla-jökull, afar stór og tilkomumikil jökullbunga; sunnan undir hönnu og að vestan eru Eyja-fjalla-sveitir (þar er Seljalands-foss, ein hver Jökulstúf-foss á landinum) og Landeyjar — þar er Bergþórshvöll, þar sem Kjálfbjör — og í norðaustur þá eru Rangárvellir og Þjótskleið (þar er þriðingurinn, ein stórt fjall — og þar er Hlíðarenda, þar sem Gunnar Hámmudarson bjó. Norður af Eyja-fjalla-jökli liggja lág fjöll, þakin jökli að ofan og eru það Godalund og Þórs-mörð, þá er þar norður af hár jökull, Tindafjöll („Tindafjall stýlga“ o. s. frv.) svo þar norður af lögum fjöllum snjó — og jökullhaus af fyrin norðan þar er Hleðlu.

Þegar maður er staddur á Sudurlands-midirlandi þannu vid sjó, t. d. á Stokkseyri og Eyjarbakku, og lítur til austur, eru fjöll þar er mi voru nefnd, í útsýni þá eru og er nærmað runt að hegsa sér annað fjögurra en útsýnið þad á sölbjörtum vorsta sumardagi — þu, mást sólartagið í Reyfjavík á sumari kveldi —; Þad er hófi þega langf

Laup í lewku, Lignar legh, Stórshvín og Överjúlga
Fagurt: Eins og myndir sjái afarótur eldhafl, þar
sem allt er eitt hvítglóandi bál, jóklarinn, tindarnir
og heidarnar eitt geilsa hef. Þessar breytingin svo ein-
kenntey og fagur og útsýnið allt soo tignarlegh.

Í norður er að líta Lújólfsfjall, Fagurt fjall, snýs-
laust á sunnunum, & eplulaga myndad, jafnlaup á
alla vopu og nóstunum slétt að ofan, en bratt líkklid-
anna, með hánun hönnunum og hvössu eggja gýti.
Þetta fjall er víst andugasta fjall landinn af em-
nun, fálkunum, smyplunum og hröfnunum; það er aðal-
heimskynni hinna svart fjöflskan Klerku. Þangað
fýgur Krummunnur seint heim á Skóldin, nodan frá
sjó og utan úr hólta bóðnum og mýrum, með saddlam
svangnum af bláberjum, Kraki berjum og grönjóklum,
þar metlar hann hina svörtu og gráfugu Krumma-
króga sína, sem setid hafa í bóli sínu skólandi
(eða gargandi) allan daginn og ephert heft að éta. Fýgur
soo úr aftur árla morgun nosta dags að aftur fjöl-
skyldunni vidurodris — Þegar maður ridur með-
fram Lújólfsfjalli — þar er vopurinn af Eyraþakku,
og frá Þvesárbri til Þesjauvíkur — seá maður fram

það yfir allt undirlendið, þar sem Hvíta (sem
gegnir Fuglþykalli heitir Ólvera) rennur hvarf og
hólfu í sjó fram; þaður sér yfir allan mið- og
nórðflóðann, með ótal hældum, seftjórnunni, blá-
vatararflóðum, vattlendisbökkunni og grænum enj-
nunni allt í sjó fram, þar sem hvítflýssandi haf-
áldurnar brotna hins iðháan og ógilegar við
semdna sjáfarströndina; þaður sér þóð síns og
hvítan krugu umgirda alla suðurströnd lands-
nis, svo langt sem augað eygir til austurs og
vesturs; þaður sér Vestmannaeyjar og ótal
dranga þar í kring (fyrir vestan Eyjarnar) einis
og stór og hásigld skip á siglingu; þaður sér
bótu vörpunu og örmur einship, er þar faru-
nun, bruna skamb frá landi og allt fletta
synist manni sem það sé skamb frá öðru norðri
þóð undir fötumunni í manni. Á miðarflóðannum
er báinn að líta síns og hvarngrenar hundaþafur
og yzð frammi við sjóinn þóð allstórar hús-
þyrpingar; þaður eru Stokkas eyri og Eyra baki.
Skamb fyrir austan Stokkas eyri er þóð þóð
notskurt sem Gaulverjabojar hverfi heitir. —

Í Gaultveijabell er nýlögð Kirklja. Þar er sér
Rinnólfr prestur. — — —

Það er mjög óvenjulegt að hráfnar hefist
við niðri á undirlendum staðum lítið um sig
þar til að verpa; það hefur ekki orðt í manna
minnum. Þeir verpa í hönnun og hánu fjoll
um, þar sem enginn kemst að þeim að "eða"
þó eggjum þeirra nema flegla höngvinnu
sjálfur, Örninn, sem ræður þar eilíngum
og lofum. —

Á fyrri vor sáust þeir hráfnar vera að
leitast við að líta um sig upp í Kirkljastu-
minni, en þeim tókst það ekki, því þegar þeir voru
komnir laust á land með það hrófa þeir eitt,
gerdi ofsarots, svo alt hark um holl.

Eftir páskaheitið í vor, sáust þeir hráfnar
vera að leitast fyrir sér um eitthvert byggings-
stæði á Kirkljunni og strax að hretinu lokum, byggja
þeir að líta til "laups" síns á landnorduroshorni
Lunnis — hráfnarheidi er kallað "laups" —
Til þess að ofla sér efni við að, tókum Krúmmar
frástað tóki á hrislunni, spánum og lirkunum hjá

boðdum á Hellum (það er þar skamt frá
Gaulverja bð, hér uml. 20 mínútna gangur þangað)
og sáust þeir stundum halda sínu í hvoru enda
á hristunni eða luktunni og flögðu með það
yfir niður við jörð eða hefðu sig á flug með
þetta þangað til þeir voru komnir alla leið upp á
Hvíkjöklu. Einn síni sáust Krúmmahjónin
vera að roga allstórra spítu þarna upp og voru
leim ad kloma kemur upp ad „laupsinu“, en þá
féll hún niður á jörð; hjónin litu snöggvarð
hvert til annars nýg áhyggjufull og slappu sér
síðan niður í hendriþrasti og hófu spítuna
upp aftur. Þógar þau voru langt komin með
byggingu laupsins, gerdi hvassvidri mikil, svo
hann skalf og nótadi, kröktu þau þá klóminu
sitt hvoru megin í „laupsinu“ en hinu klóminu
undir þak skeggid á turminnu eða amarrstöð þar
sem þau höfðu föttestu og lívdu þannig allan
síðari hluta dags, meðan hvassvidrid stóð yfir,
svo laupsurinn stóð felli niður. Laupsurinn
sat af rokið og Krúmmurinn sigraði!
Nú lýgðeli og var nið me ad gera ad bris

svó mi á áttu vori óhætt. Þau brugðu
sér snöggraðt sundur að sjó; fundu þar ýmsar
hágar og fluttu upp að Gaulverjabæ. Drengur
notkur sem var á ferð sá til þeirra, lagði
brók á leið sína og veitti þeim eftirgjör til
að sjá hvað þau vörur að sökja; þann þann
þá brand- eða fiska- höfðu sem reid höfti
af sjó og sá að Krummarnir voru að reifa
hágar úr herni. Hann tók höfuna, bar
hana heim að Gaulverjabæ, rakti hann
þar í sundur allt nema það djúpa úr
botninum og lét þetta svo liggja á leiði
í Kirkjubæjardinum. Krummarnir voru stórir
leugi að sjá sér leit á borti: þarna er þá
efni viturinn, allar festarnar og bordin sem
við þurfum á að halda, konnir, höfu þau
hugsað, og nú skulum við nota löki fótt.
Blessaður drengurinn! Skyldi hann þess gert
þetta fyrir okkur? Já, hver veit, það er til
svors góðir drengir, sem hugsa um okkur
fluglana og djúpin og hjálpa okkur, en við
skiljum þá eptir og þeir okkur eptir. En

hafi drengurinn gert þetta fyrir okkur, ja,
þá skulum við minna honum það. Soona kring-
udu hjónin höfð við annað nyp: á leirstími
meðan drengurinn var í hjartlagast og svo
seidur þau sér niður og tóku sitt í hövern
barunnar á höf þu botninn og fóru að bíta
við að koma honum nyp. Það tókst. Þau
léfu hann ofan í allt það sem tínið var að byggja
áður, en réfu ekkert nyp af þriðja og
höftu hann fyrir innan-undir botni í laupinu,
söllu svo lágarnar sem drengurinn hafði
rifið niður og kröktu þeim saman allt í
kringnum laupinu. Þú ruggaði allt, nötti
því enu meira en áður, þau máttu varla
setja annað í sinn í laupinu; þá ottast
allt að velta. Það vantaði langa lang, sundi
var t. d. á gött, en það var ekkert sundi í höf-
nunni og engin lang svo löng að hún nötti
svo langt sem þurfti. En hvar átti að fá
sundi. Þú, á þá einum skammt frá var þóttu
oflag, þau þanguð og fóru að reyna að bíta
það í sundur sitt við hövern enda, en það

getakka okkur, þau náðu ekki svo miklu tæni
einum þotti í sundur. Hvað atli hrafnarinn
sér að rífast í stöðum kemur mönnum, heyr-
aði léfil stúlka 10-12 ára tæni atli kemur á
börnum. Það er best að fleggja í þá sundris-
spotti og sjá hvað þeir gera undir höndum. Þú lést
langt sundi undir upp í dólilla hönd á hálf-
gards hönd og fór svo í burtu. Gro, gro,
Krumk, Krumk, sögðu hrafnarinn. Hvað
lést litla stúlkan þarna. Gro, gro og krumk.
Sundi! sundi, gro, gro! Þessu litla
stúlkan, skyldi hún hafa látið það þarna handa
okkur? Já, hver veit? Sumar stúlkar eru svo
elstakulgar undir okkur fuglana og deyrir að
þeir hjálpi okkur, jafnvel ofur en þeir vita
af. Og svo tók þau sundi og flugu með það
upp í Kirkjuneinum, festu á milli endann í
laupinum að austanverðu, fóru svo með hinni
austur fyrir hvern, vestur með höndum að
summan og vestan og í hinni hlitina í laup-
num. Hana nú, nú var allt orðið ein og það
atli að vera: Laupurinn rígskeiðadur og nú

var Krúmma hjónumu óhott, að etki ein mynd
að seljast bœði í laupnum. Þau gátu meir. að
segja hoppað þær og líkið sér alveg einu
og þau gerdu meðan þau bjuggu í haurimun
í landsundurhorninu á Fugólfsfjalli og nú
sojdu þau gro, gro og Krúmt, Krúmta miklu
aplur en notleku sínu áður og þá voru þau að
kala um að svo er vort þad nú annars í
kann og veru, að guð hefur skapað mennina til
að hjálpa hröfnunum og hrafnana til að hjálpa
mönnum. En þad þá etki vel við sigandi
að við einum þar sem hann tókur mennina
safnast saman og syngja sér lof og dýrd, búa
í haus hús og syngja honum líka lof og dýrd
með blessuðu fólkinu. Og eigum við svo
etki að hjálpa systkyrnum, fjilkinum og
skúlkunni sem aði seja bœina hjérna í horef-
inum og sem hjálpuðu okkur um Krúfina og
sundid? Soona var fjýðingin á Krúthinn og
gro-groinn hjá þeim uppi í laupnum.

En hvað er þarna í seftjórninni austur
við Gaulveijabojar vatn, rétt hjá Keldunni

sem rennur úr sefjörminni í vatni? Kínd!
Við skulum fara þangað, þó minnir við
að þar sem hrafnar safna stöðvona stöð, þó
er eitthvað nýtt á ferðum, máski kínd dottin
ofan í. Þau þangað og svo komu 20 hrafnar
austan og vestan, norðan og sunnan úr
heida loftum. „Ekkerst að snerta kíndina!“
sögn kirkju hrafnarinnar. F. U. S., hvatir við þess
sögn hinni, sjálfsagt að þroppa úr henni
augun og svo skulum við éta hana allt í
felagi. Ekki á snerta kíndina, sögn
kirkju hrafnarinnar. Við erum hér kirkju-
hrafnar og ætthrói úr hér að höfðingjar
hérna í Flóanum, en þið erud framtara lýðun
sins ofan úr Lyngfjalli sem engu hrafnar-
sidi hennið. Hvað viljið þið vera að vasast
í okkar málum? —

En svo sé drengurinn að heimán að flozid
var að "niddi" í myndi og hann hljóps og kom
í loka líd til að bjarga henni "Perlu" þeirra
sýttlynganna og sem mi var norri hornum að
burdi en dottid hafdi ofan skelduna af þjó

ad hinc var „af þungu í sér“ ad heiluga yfir.

Luzálfhalls hröfnarnir flugu enn eygskoi
heins, en hinc heins á Kirkjuteinum og sögðu
gro, gro, Krunk, Krunk: Nú erum við lúna
ad borga blessuðum systkynnum hjá þeim
þá í vor, ad nokkru, en við skulum ekki
glegna þeim samt.”

Þannu ljúgu soo Krumma hjórin all
vorid, vorvinnan var ekki annad en laups-
smíðid, en árangurinn: Hann var fjórin
kolsvartur og gljáandi Krumma-ungur
sem allir höfdu ad segja gro, gro, fyrst
og síðan Krunk, Krunk og gro, gro, Krunk.